

YAHUDİ DİN EĞİTİMİ: BAYRAMLAR VE KUTLAMALAR

Grade Level/Age8-9 /14-15y

Sharing Worldviews tarafından paylaşılan [Bayramlar ve Kutlamalar] © 2023 CC BY-SA 4.0 lisansı ile lisanslıdır. Bu lisansın bir kopyasını görüntülemek için <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/> adresini ziyaret edin. İstisnalar: Notlara veya resim kredilerine bakın; tasarım öğeleri, logolar ve simgeler ücretsiz/cc lisansı altında değildir.

www.sharing-worldviews.com

İçerik

Yetkinlikler/Öğrenim Çıktıları	3
Sınıf Seviyesi/Yaş	3
Süre	3
Hazırlık	4
Adım adım açıklama	4
Öğretmenler için ipuçları.....	4
Malzemeler	6
[M1] Genel Bilgi Metni	6
[M2] Yemek tarifleri ve şarkılarla gerçekler, gelenekler, yemek ve müzik hakkında bilgiler	6
[M3] Kontrol Listesi	9
[M4] Görüntü Malzemeleri	10
Resim Kredileri.....	20

Yahudi Dini Eğitimi: Byramlar ve Kutlamalar

Yetkinlikler/Öğrenim Çıktıları

- Bayramların ve kutlamaların dini/kültürel kökenini tanımak.
- Bayramları ve kutlamaları kendine özgü bir şekilde anlamak ve yorumlamak.
- Bayramlarla ve kutlamalarla ilgili farklı gelenekleri tanımlamak, analiz etmek ve anlamlarını açıklamak.
- Bayramların ve kutlamaların ritüellerini tanımlamak.
- Belirli bir bayramın veya kutlamanın geleneklerini ve kökenlerini farklı kültürlerden insanlarla paylaşabilmek.

Sınıf Seviye/Yaş

8-9 /14-15y

Süre

90 dakika

Hazırlık

- Bayramla ilgili materyallerle dolu bir kutu edinin ve sınıfa getirin; resimler, dergiler, el ilanları vb.
- Poster tasarlamak için malzemeler getirin; kağıtlar, makas, yapıştırıcı vb.

Adım adım açıklama

- Karşılaşma Günü'nde kendi dinlerinden/dünya görüşlerinden bir kutlamayı tanıtmaya görevi hakkında öğrencileri bilgilendirin.
- Öğrencileri daire şeklinde oturacak şekilde düzenleyin.
- Seçilen bayramla ilgili metni (M1) okuyun ve öğrencilerden bu bayramla ilgili kişisel deneyimlerini paylaşmalarını isteyin.
- Bu dersle birlikte bayramın farklı yönlerini keşfedeceklerini açıklayın ve *müzik, yemek, gelenekler, bayramla ilgili gerçekler* kategorilerini tahtaya yazın.
- Katılımcıları seçecekleri kategori hakkında araştırma yapmaları ve birlikte çalışmalarını için 4-5 öğrenciden oluşan 4 gruba ayırın.
- Her gruptan grup olarak bir kategori seçmelerini isteyin.
- Bilgi ve görev kartlarını (M2) ve kontrol listesini (M3) her gruba dağıtın.
- Öğrencilerden materyalleri kullanarak karttaki görevleri üzerinde çalışmalarını isteyin. Öğrencilerin bilgi, resim, şarkı vb. aramaları için kaynaklar (kitaplar, sözlükler, çevrimiçi kaynaklar vb.) sağlayın.
- Öğrencilerden posterleri uygun resimlerle süslemelerini isteyin. (M4)
- Her gruba, sonuçlarını sunarken kendilerine yardımcı olması için kontrol listesini kullanmalarını hatırlatın.
- Öğrencilerden posterlerini asmalarını ve ortaya çıkan ürün hakkında bir sunum yapmalarını isteyin.
- Öğrencilere, Karşılaşma Günü'nde yapacakları sunum için tüm metin, bilgi ve şarkıları kullanabileceklerini hatırlatın.

Öğretmenler için ipuçları

- Bu ders yapısı diğer dini bayramlar için de kullanılabilir. Dolayısıyla bu ders planını başka herhangi bir içeriğe dönüştürmekten çekinmeyin.
- "Sevinç Bayramı" konusu bir ders serisi olarak tasarlanacaksa, öğrencilerin hatırlaması için tüm önemli dini bayramları bir bakışta gösteren sınıf için bir dini bayramlar takvimi (M5) oluşturmak yararlı olacaktır. Bu takvimi diğer dini bayramları da ekleyerek güncellemekten çekinmeyin.

SHARING WORLDVIEWS

Learning in Encounter for Common Values in Diversity

- Ders planındaki metinler, öğrencilerin konu hakkında düşünceleri için bir başlangıç noktası olarak çalışmayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda öğrencilerin Karşılaşma Günü'nde yapacakları sunum için de bir temel oluşturmaktadır.
- Süreç boyunca öğrencilere rehberlik etmeyi unutmayın.
- Lütfen bazı geleneklerin, şarkıların ve açıklamaların Alman kutlama biçimini temsil ettiğini unutmayın. Eğer başka Yahudi geleneklerinden geliyorsanız kendi şarkılarınızı, geleneklerinizi vs. eklemekten çekinmeyin.

www.sharing-worldviews.com

Co-funded by
the European Union

Malzemeler

[M1] Genel Bilgi Metni

Hanuka Hakkında Genel Bilgi Metni

"Hanuka" kelimesi "kutsama" anlamına gelir, çünkü Yahudiler Kudüs'teki tapınağın yeniden adanmasını ve gelenekte 2000 yıl önceki olaylara dayanan "ışık mucizesini" hatırlarlar. Eski bir efsaneye göre Yahudiler yeniden adanmayı kutlamak için menorayı yakmak zorundaydılar. Elleri sadece çok az kutsal yağ vardı. Buldukları yağ sekiz gün boyunca mucizevi bir şekilde yanmıştır. Hanuka bayramı Hanuka arifesinde başlar ve sekiz gün sürer. Hanuka, sadece Talmud'da adı geçen Yahudi bayramlarından biridir. Hanuka'nın sekiz gününün her biri sabah sinagogda özel bir ayinle başlar. Hava karardıktan sonra birçok Yahudi aile bir araya gelerek dokuz dallı şamdan olan Hanuka'yı yakar. Işıklar yanarken onlarla birlikte oturmak ve bayramla ilgili hikayeler anlatmak adettendir. Mumlar yanarken aileler birlikte belirli yiyecekleri yer ve şarkı söylerler. Hanuka kutlamalarında müzik büyük bir rol oynar.

[M2] Gerçekler, gelenekler, yemekler ve müzikler hakkında bilgiler

Hanuka Bayramı Hakkında Gerçekler

- *Bilgi metnini okuyun ve önemli bilgilerin altını çizin.*
- *Bu bilgileri ve kitaplardan, sözlüklerden ve çevrimiçi kaynaklardan edindiğiniz diğer bilgileri kullanın.*
- *Posterinizi tasarlayın.*

Hanuka bayramı Hanuka arifesinde başlar ve 25 Kislev'den 2 Tewet'e kadar sekiz gün sürer. Hanuka genellikle Kasım ya da Aralık ayında kutlanır. Talmudik bir gelenek, 2000 yıl önce meydana gelen "ışık mucizesini" anlatır. Bunun arka planında, İncil'deki apokrif Makabiler kitaplarında anlatılan Makabiler'in Yunan Selevkoslar'a karşı isyanı vardır. Suriye Kralı Antiokhos, Yahudilerin anavatanı olan Filistin'i yönetiyordu. Antiokhos Yahudi Tanrısından nefret ediyordu, çünkü kendisi Yunan tanrılarına inanıyordu. Bu nedenle, Yahudilerin tapınağında domuzların serbestçe dolaşmasına izin verdi ve böylece tapınağa saygısızlık etti. Yahudi halkı acı çekti ve ağladı. 1. Makabiler 4, 52-59 u. 2. Makabiler 10, 1-8 Makabilerin başarılı isyanından sonra tapınağın nasıl temizlendiğini ve yeniden adandığını anlatır. Talmudik hikâye aynı zamanda bulunan ve mucizevi bir şekilde 8 gün boyunca yanan küçük kandili de anlatır. Bu mucizenin (ve Tapınağın yeniden adanmasının) anısına Hahamlar Hanuka bayramını başlatmışlardır. Hanuka böylece zayıfların zaferini temsil eder ve hem dini hem de siyasi Yahudi kimliği için önemli hale gelir.

Yahudi Aileler Hanuka'yı Nasıl Kutlar?

- *Bilgi metnini okuyun ve önemli bilgilerin altını çizin.*
- *Bu bilgileri ve kitaplardan, sözlüklerden ve çevrimiçi kaynaklardan edindiğiniz diğer bilgileri kullanın.*
- *Posterinizi tasarlayın.*

Hanuka, sadece Talmud'da adı geçen Yahudi bayramlarından biridir. Bu bayramlar normal okul ve iş günleridir. Tüm bayramlarda olduğu gibi, Hanuka'da da özel günleri vurgulamak için dualara (günlük sabah duası, şükran anması) farklı ekler (örneğin Hallel, belirli mezmurlardan oluşan bir koleksiyon) yapılır. Hava karardıktan sonra birçok Yahudi aile Hanukkah'ın ışılandırılmasını kutlamak için bir araya gelir. Bazen arkadaşlar veya akrabalar da davet edilir. Herkesin yanında Hanukkah'ı vardır. Bu, içinde dokuz mum bulunan şamdandır. Ortadaki hizmetçi mumla birlikte herkes ışıklarını yakar, Hanuka'nın son gününde tüm ışıklar yanana kadar her gün bir mum daha yakılır. Hanuka ışıkları yanarken, onlarla birlikte oturmak ve bayramla ilgili hikayeler anlatmak gelenekseldir. Birçok çocuk yemekten sonra dreidel ile oynar. Bu süreçte bozuk para, fındık veya kurabiye gibi küçük hediyeler kazanabilirsiniz.

Hanuka Kutlamasında Yemek

- *Bilgi metnini okuyun ve önemli bilgilerin altını çizin.*
- *Bu bilgileri ve görselleri poster tasarımınız için kullanın. Tarifleri kullanarak bir yemek tarifi kitabı oluşturun.*

Mumları yakmak için birçok aile birlikte şarkı söyler ve belirli yiyecekleri yer. Bunlar neredeyse her zaman yağda kavrulur ya da derin yağda kızartılır. Patates krepleri (latkes), krepler ya da kreppel (sufganiot). Mumlar gibi yiyeceklerdeki yağ da bize uzun zaman önceki ışık mucizesi efsanesini hatırlatır.

Hanuka Festivalinde Müzik

- *Bilgi metnini okuyun ve önemli bilgilerin altını çizin.*
- *Bu bilgileri ve görselleri poster tasarımınız için kullanın. Şarkı sözleri yardımıyla şarkı kitapçığı oluşturun.*

Hanuka kutlamalarında müzik önemli bir rol oynar. Hanuka mumları yakılırken Yahudilik geleneği ve tarihiyle ilgili şarkılar söylenir. Bazı metinler "Hanerot Halalu" şarkısı gibi geleneksel dualardır. Bu şarkı akşam yeni bir ışık yakıldıktan sonra söylenir. 13/14. yüzyıldan

kalma "Maoz Tzur" şarkısı da sıklıkla İngilizce versiyonu olan "Rock of Ages" ile söylenir. Birçok şarkı da özellikle çocuklar içindir ve festivalin gelenekleri hakkındadır: "Oh Hanuka, oh Hanuka" veya İbranice şarkı "Sevivon Sov Sov Sov". Birçok çocuğun en sevdiği şarkı: "Küçük bir Dreidel'im var."

Şarkıların linki:

Hanerot Halalu

<https://www.youtube.com/watch?v=-baZHwfiQTK>

Maoz Tzur

<https://www.youtube.com/watch?v=-uAaqxVxz6A>

Oh Chanukka, oh Chanukka

https://www.youtube.com/watch?v=KxH0xF84h_0

Sevivon Sov Sov Sov

<https://www.youtube.com/watch?v=x4WGHfvXtB4>

[M3] Kontrol Listesi

Kontrol Listesi Müzik		
☐	Müziğin önemi nedir?	
☐	Hangi şarkılar söylenir?	
☐	Bu şarkılar ne zaman söylenmeli?	
Kontrol Listesi Gerçekleri		
☐	Bayram ne zaman kutlanacak?	
☐	Bayram ne kadar süreyle kutlanacak?	
☐	Bayramın adı ne anlama geliyor?	
☐	Bayram neden kutlanır?	
Kontrol Listesi Yiyecek		
☐	Ziyafette ne yenir?	
☐	Bu yiyecek neden yenir?	
☐	Yemekler nasıl hazırlanıyor?	
Kontrol Listesi Gelenekleri		
☐	Bayram gelenekleri nelerdir?	
☐	Bu gelenekler neden var?	
☐	Bayram günü nasıl geçiyor?	

[M4] Görüntü Malzemeleri

1

2

3

4

5

6

7

[M5] Festival Takvimi

Bayramın Adı	Açıklama	Tarih
Dinlenme Günü (Şabat)	Şabat bir dinlenme günüdür ve Yahudiliğin en önemli bayramıdır. Her hafta Cuma akşamı başlar ve Cumartesi akşamı sona erer.	Haftalık
Yeni Yıl (Roş HaŞana)	Roş HaŞana'da Yahudiler Tanrı'nın yaratışını ve insanın yaratılışını hatırlarlar. 10 günlük tövbe döneminin başlangıcı olduğu için bu güne "Şofar Günü" de denir. Mişna'ya göre şofarın üflendiği gün yılın başlangıcıdır. Mişna, Talmud'un temel öğretisidir. Yahudiliğin en önemli geleneklerini içerir.	Eylül/Ekim
Tövbe Günü	Gedaliah Orucu - Yahudilerin on tövbe gününden biri; Yahudiler bu günde Gedalia ben Achikam'ı anarlar. İlk tapınak yıkıldıktan ve birçok Yahudi Babil'de sürgünde yaşadıkten sonra, 2500 yıl önce Yahuda krallığının geri kalanını yönetti. Geleneğe göre, Gedalia ben Achikam, Tanrı'nın Yahuda'nın Babil kralı Nebukadnezer'e tabi olması gerektiği yönündeki emrini dinlemedi. Bu nedenle öldürülmüştür. Gedalya Günü'nde itaatkâr Yahudiler gün doğumundan gün batımına kadar yemek yemez ve sinagoga giderek dua ederler).	Eylül/Ekim
Tövbe döneminin sonu (Yom Kippur)	Yom Kippur Yahudilikteki en katı oruç ve en önemli bayramdır. Yahudilerin yıl boyunca kendilerini inciten veya kızdıran tüm insanlardan özür dilemeleri gereken on günlük bir tövbe döneminin sonunu işaret eder. Yahudi inancına göre Yom Kippur Günü'nde Tanrı her bireyin ve halkın kaderine karar verir.	Eylül/Ekim

Çardak Bayramı (Sukot)	Sukot, Yahudilerin İncil'de yer alan bir hac festivalidir. Birçok Yahudi bu süre zarfında yedi gün boyunca basit bir yaprak kulübede yaşar. Bu nedenle Sukot'a Çardak Bayramı da denir. Yahudiler bu bayramla birlikte yılın ikinci hasat bayramını kutlarlar. Ancak her şeyden önce Sukot onlara Mısır'dan Kenaan'a kadar çölde yaptıkları yürüyüşü hatırlatır.	Eylül/Ekim
Çardak Bayramı'nın Sonu (Şemini Azeret)	Şemini Azeret "sekizinci toplanma günü" anlamına gelir. Bununla ve ertesi günkü Simchat Torah festivaliyle Yahudiler hasat ve Çardak Bayramı olan Sukot'u sonlandırırlar. Sadece İsrail'de Yahudiler her iki bayramı da aynı gün kutlarlar.	Eylül/Ekim
Tora Sevinci Bayramı (Simchat Tora)	İsrail dışında Simchat Tora kendi başına bir festivaldir, İsrail'de ise Şemini Azeret ile birlikte kutlanır. Tora sevinci festivalidir. Bu günde Tevrat'ın okunması sona erer ve baştan başlanır.	Eylül/Ekim
Purim	Yahudi halkına Kraliçe Ester'in bir zamanlar onları ölümden kurtardığını hatırlatır: Kraliçe Ester cesur bir Yahudi kadındı. İncil'deki Ester kitabına göre, kraldan, bakanı Haman'ın tüm Yahudiler hakkında verdiği ölüm cezasını iptal etmesini istedi. Bunu yaparken kendini büyük bir tehlikeye attı. Yahudi geleneğinde Haman antisemitin arketipidir. Ancak antisemite karşı kazanılan zafer nedeniyle Purim, karnaval gibi bir neşe festivalidir.	Şubat/Mart

Mayasız Ekmek Bayramı (Pesah)	Fısıh "bir şeyin üzerinden geçmek" anlamına gelir. Yahudi bayramı, İsrail halkının Mısır'dan çıkışını ve kısa bir süre önce meydana gelen olayları anar. Alternatif: Fısıh, İncil'deki hac bayramlarından biridir ve İsrail halkının Mısır köleliğinden kurtuluşunu anar. Anlatıya göre kaçış nedeniyle hamurun kabarması için zaman yoktu, bu yüzden mayasız olarak işlendi. Bu nedenle Fısıh Bayramı sırasında ekmek yerine sadece mazza yenir.	Mart/Nisan
Şükran Günü ve Tevrat Resepsiyonu (Şavuot)	Yahudilere On Emir ile Tevrat'ın alınışını ve Sina Dağı'nda Tanrı ile yapılan antlaşmayı hatırlatır. Festival aynı zamanda tahıl hasadının başlangıcına da işaret eder. Bu festival İncil'deki üç hac festivalinden biridir.	Mayıs/Haziran
Yas ve Sevinç Oruç Günü (Tişa beAv)	Birçok Yahudi'ye Yahudi halkının tarihindeki özellikle kötü olayları hatırlatır. Talmudik geleneğe göre, bu olayların hepsi 9 Av'da meydana gelmiştir, bu yüzden bu gün yas tutulur ve oruç tutulur. Bir geleneğe göre Mesih Tişa beAv'da doğacak ve acılara son verecektir. Ancak Yahudiler, Tanrı'nın özellikle zor zamanlarda kendilerine yardım ettiğine de inanırlar. Bu nedenle Tişa Av onlar için aynı zamanda bir beklenti ve umut günüdür. Bu nedenle, birçok Yahudi kurtarıcılarının bir gün Tişa Av'da doğacağını bekler.	Temmuz/Ağustos

Hanuka Bayramı	Hanuka bir Yahudi ışık festivalidir. Birçok Yahudi bu bayramla birlikte iki bin yıldan daha uzun bir süre önce yaşanan bazı önemli olayların sevincini yaşamaktadır. Bunlar arasında halklarının Yunan egemenliğinden kurtuluşu, ikinci tapınaklarının ikinci kez adanması ve bir ışık mucizesi yer almaktadır.	Kasım/Aralık
Yeni Yıl Ağaç Festivali (Tu biShvat)	Tu biShvat Yahudiler için yeni hasat yılının başlangıcına işaret eder. Ayrıca Yahudiler, yılın bu zamanında ilk tomurcukları henüz görülebilen meyve ağaçlarını da bu festivalle onurlandırır.	Ocak/Şubat

Resim Kredileri

1. Bu çalışma kamu malı olarak işaretlenmiştir.
<https://pixabay.com/tr/photos/hanuka-topa%C3%A7-mitsva-yahudi-4713479/>
2. Bu çalışma kamu malı olarak işaretlenmiştir.
<https://pixabay.com/tr/photos/mumlar-hanukkah-hannuka-aramalar-5851300/>
3. Bu çalışma kamu malı olarak işaretlenmiştir.
<https://www.pexels.com/tr-tr/fotograf/beyaz-ve-kirmizi-lego-bloklari-ile-oynayan-cocuk-3730981/>
4. Bu çalışma kamu malı olarak işaretlenmiştir.
<https://pixabay.com/tr/photos/hanukkah-bayram-aral%C4%B1k-k%C4%B1%C5%9F-mevsimi-5847373/>
5. Bu çalışma kamu malı olarak işaretlenmiştir.
<https://pixabay.com/tr/photos/%C5%9Fofar-yahudi-tatil-haham-din-5170508/>
6. Bu çalışma kamu malı olarak işaretlenmiştir.
<https://pixabay.com/tr/photos/patates-g%C3%B6zlemesi-latler-k%C4%B1zarm%C4%B1%C5%9F-544701/>
7. Bu çalışma kamu malı olarak işaretlenmiştir.
<https://pixabay.com/tr/photos/hanuka-menora-yahudi-din-kutlama-4896519/>
8. Bu çalışma kamu malı olarak işaretlenmiştir.
<https://www.pexels.com/tr-tr/fotograf/yahudi-hanuka-kurabiyeleri-4033330/>
9. Bu çalışma kamu malı olarak işaretlenmiştir.
<https://www.pexels.com/tr-tr/fotograf/masa-kurabiyeler-kutlama-mumlar-4033334/>

